

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1400

22.04.2016

Прем'єр-міністру України

ГРОЙСМАНУ В.Б.

Шановний Володимире Борисовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Вілкула О. Ю., оголошений на засіданні Верховної Ради України 22 квітня 2016 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

вих. № 1604211
від 21 квітня 2016 р.

**Прем'єр-міністру України
Гройсману В.Б.**

01008 м. Київ; вул. М.Грушевського, 12/2

**Міністру Соціальної політики
Реві А.О.**

01023 м. Київ; вул. Еспланадна, 8/10

**Голові Державної міграційної
служби України
Соколюку М.Ю.**

01001; м.Київ; вул. Володимирська, 9

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

в порядку ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України»

*Щодо забезпечення прав вимушених
переселенців стосовно необхідності
термінового приведення у відповідність
до законодавства України низки
нормативно-правових актів КМУ, що
стосуються прав переселенців та осіб,
які проживають на тимчасово
окупованій території*

**Шановний Володимире Борисовичу!
Шановний Андрію Олексійовичу!
Шановний Максиме Юрійовичу!**

Як народний депутат України, разом з низкою громадських організацій що опікуються правами внутрішньо переміщених осіб, вкрай занепокоєний ситуацією щодо забезпечення прав вимушених переселенців стосовно необхідності термінового приведення у відповідність до законодавства України низки нормативно-правових актів, що стосуються прав переселенців та осіб, які проживають на тимчасово окупованій території.

Так, громадськість закликає Міністерство соціальної політики не вести подвійну гру стосовно прав вимушених переселенців та звернулися з відкритим листом до Голові Верховної Ради України, Народним депутатам України, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, Прем'єр-міністру України, Міністру соціальної політики України, Голові Державної міграційної служби України (<http://www.cvu.dn.ua/uk/news/gromadski-organizaciyi-zaklikayut-minsocpolitiki-ne-porushuvati-prava-vimushenih-pereselenciv>)

У цьому зверненні громадськість окреслила для Міністерства соціальної політики, так би мовити, чіткі рамки, за межі яких не можна виходити, розробляючи зміни до Постанови про облік внутрішньо переміщених осіб. Оскільки члени робочої групи при Офісі Омбудсмена, були долучені до розробки та просування законопроекту 2166, то ці організації розуміють природу змін як ніхто краще.

З кінця лютого 2016 року на базі офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини функціонує робоча група, членами якої є представники Міністерства соціальної політики, Державної міграційної служби, Служби безпеки України, Національної поліції та громадських організацій, які опікуються питаннями внутрішньо переміщених осіб. Окрім обговорень проблем, що виникають при проведенні "верифікації", в рамках цієї робочої групи напрацьовувались зміни до Постанови № 509 від 1 жовтня 2014 року "Про облік внутрішньо переміщених осіб" (далі - Постанова Уряду № 509) задля приведення її у відповідність із оновленим Законом України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" (далі - Закон) та врегулювання поточної ситуації із незаконною вимогою проставляти відмітки в органах ДМС на зворотній стороні довідки ВПО. **За основу було взято проект змін, який запропонували громадські організації.**

На останньому погоджувальному засіданні, яке відбулось 6 квітня 2016 року, представник Міністерства соціальної політики повідомив про розроблений з їх боку альтернативний проект змін Постанови Уряду № 509, що на той час вже був направлений на погодження до ряду інших центральних органів виконавчої влади, але без жодного оприлюднення, публічного обговорення та без інформування про це учасників робочої групи, зокрема, представників Офісу Омбудсмена.

Таким чином Міністерством соціальної політики весь цей час велася подвійна гра, коли, будучи офіційно членом робочої групи, Міністерство розробляло альтернативний варіант змін, не обговорюючи його із громадськістю, свідомо затягуючи процес внесення змін і приведення Постанови Уряду №509 та інших нормативно-правових актів у відповідність із нормами законодавства України та міжнародними стандартами.

13 січня набрали чинності зміни до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" (далі - Закон), якими спрощується процедура отримання довідки для взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (далі - ВПО), скасовується прив'язка до реєстрації місця проживання на території, з якої особа перемістилася, та у

цілому приводить законодавство України у сфері захисту прав вимушених переселенців у відповідність з міжнародними стандартами. Цими змінами, зокрема, Державна міграційна служба України (далі - ДМС) виключалася із процесу взяття на облік внутрішньо переміщеної особи - а саме, ДМС більше не повинна проставляти на довідці про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи відмітку про реєстрацію її місця проживання.

Однак, через різне нормативне трактування та відмови місцевих управлінь соціального захисту населення у продовженні строку дії довідки або призначенні адресної допомоги та інших видів соціальної допомоги без відмітки ДМС, внутрішньо переміщені особи стали заручниками ситуації та опинилися в особливо скрутному становищі. Проект Постанови, запропонований Міністерством соціальної політики, фактично нівелює більшість затверджених Законом позитивних змін.

Наприклад, проект Постанови всупереч Закону повертає ДМС до процесу обліку ВПО, а також залишає норму про необхідність відмітки про фактичне місце проживання / перебування на довідці ВПО. Розроблений Міністерством соціальної політики проект Постанови фактично суперечить нормі Закону про безстроковість довідки для певної категорії громадян - адже для отримання пенсій та будь-яких видів соціальної допомоги ВПО повинна кожні 6 місяців поновлювати відмітку про фактичне місце проживання / перебування на довідці про взяття на облік. Крім того, в проект Постанови було включено недоцільну норму про можливість отримання кримчанами за бажанням довідки, яка підтверджує місцезнаходження такої особи на материковій частині України, а також вимогу ВПО протягом місяця перереєструвати адресу свого фактичного місця проживання, якщо на момент прийняття даної Постанови в штампі на довідці буде зазначена адреса територіального підрозділу органу соціального захисту або ДМС.

У зв'язку з вищевикладеним хочемо наголосити на наступних критичних моментах:

- Порядок перевірки місця проживання / перебування внутрішньо переміщеної особи має бути закріплений виключно у Постанові Уряду № 505 від 1 жовтня 2014 року та здійснюватися виключно у випадку отримання ВПО адресної допомоги. Така перевірка має здійснюватися за принципами перевірки будь-яких інших осіб, які отримують інші види соціальні допомоги згідно з Постановою від 21 серпня 2001 р. № 1091 "Деякі питання надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям", згідно з якою перевірка здійснюється соціальними інспекторами. Відповідно Державна міграційна служба, Національна поліція не можуть бути залучені у процес перевірки місця проживання\перебування внутрішньо переміщених осіб;

- Постанова Уряду № 509 не може регулювати питання отримання пенсії та інших видів соціальних виплат. Є необхідним відокремлення залежності соціальних виплат (у тому числі й пенсій) громадянам - внутрішньо переміщеним особам від наявності у них довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи відповідно до Постанови про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Стан дотримання прав

внутрішньо переміщених осіб та громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території України та на тимчасово неконтрольованій території в зоні проведення антитерористичної операції".

- Дія довідки про взяття на облік не повинна бути припинена внаслідок пропущеного місячного строку перереєстрації адреси місця проживання у довідці. Таке обмеження суперечить Закону та є неприпустимим;

- Довідка не може бути скасована через неповідомлення про зміну фактичного місця проживання / перебування уповноваженому органу за новим місцем проживання / перебування протягом 10 днів - це порушуватиме норми статті 33 Конституції України, статті 12 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб";

- Положення Постанови Уряду № 509 повинні стосуватись обмеженого кола питань, а саме питань щодо порядку взяття на облік ВПО, які входять до компетенції Міністерства соціальної політики та місцевих органів соціального захисту населення.

Таким чином, вважаємо, що проект Постанови, ініційований та розроблений Міністерством соціальної політики, не може бути прийнятий у поточній редакції. Разом з тим хочемо підкреслити, що зволікати із затвердженням змін не можна - 13 квітня спливає термін для прийняття підзаконних актів для того, щоб Закон запрацював.

На підставі викладеного, керуючись ст.ст. 15, 17, 19 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу:

Міністерство соціальної політики дослухатися до думки громадських організацій, завершити обговорення проекту змін із членами Робочої групи та подати на розгляд Кабінету Міністрів проект Постанови, узгоджений з громадськістю та такий, що не звужує права та не дискримінує ВПО;

Кабінет Міністрів України у найкоротший строк розглянути та прийняти запропонований робочою групою проект Постанови;

Міністерство соціальної політики, Державну міграційну службу донести інформацію про відповідні зміни до органів, що здійснюють облік ВПО та видачу довідок.

З повагою
народний депутат України

О.Ю. Вілкул
(посвідчення № 161)